

Да си родител е не само биологичен инстинкт, който „магически“ се появява веднага щом се роди дете във вашето семейство. Това е отговорност, която сякаш събира в себе си познанието и инстинкта, чувствителността и търпението, готовността да разбираме и подкрепяме детето си, както и способността да не се страхуваме от кризите по пътя към превръщането му в зрял човек.

НАРКОТИЦИТЕ И НАШИТЕ ДЕЦА

Целта на тази брошура е да даде информация на всички родители, които по един или друг начин са се сблъскали с проблема наркотици или се интересуват от тях – тяхното действие, причините поради които се прибъгва до тяхната употреба, признаците при употреба и как да предпазим децата си от наркотичните вещества.

КАКВО СА НАРКОТИЧНИТЕ ВЕЩЕСТВА?

Това са психо-активни вещества /ПАВ/, които въздействат на централната нервна система и променят възприятието, съзнанието, настроението и поведението на човека, който ги е употребил. Наркотиците съществуват в различна форма – течна, на прах, на таблетки. Те може да са с естествен или синтетичен произход. Психо-активните вещества въздействат и на психиката, и на тялото и предизвикват физическа и/или психическа зависимост.

ВИДОВЕ НАРКОТИЧНИ ВЕЩЕСТВА

Видовете наркотици могат да се разделят условно на тежки и леки:

Тежки:

- опиати – морфин, хероин, кодеин, метадон;
- алкохол – всички видове спиртни напитки;
- амфетамини – амфетамин, метаамфетамин, екстази;
- халюциногени – ЛСД, паркизан, гъби;
- инхаланти – ацетон, бензол, хлороформ;
- кокаин – листа от кока, паста от кока, кокаин, крек.

Леки:

- производнина канабиса- марихуана, хашиш, хашишово масло;
- никотин – цигари и тютюн;
- кофеин – чай, кафе, какао, кола.

ЗАЩО ДЕЦАТА УПОТРЕБЯВАТ НАРКОТИЦИ?

Отговорът не е еднозначен и категоричен, тъй като и мотивите за употреба са различни, последствията също. Най-често посочваните причини са:

- от любопитство;
- за удоволствие;
- желание за принадлежност към групата;
- от скука;
- за да се отстрани психологическия стрес;
- за да покажат, че са самостоятелни личности.

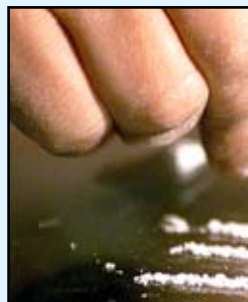
СВЪРЗАНИ С НАРКОТИЦИТЕ ПРОБЛЕМИ

Физически – заразяване с Хепатит В и С, ХИВ/СПИН, сепсис,

хероин

кокаин

екстази

марихуана

ЛСД

халюциногенни гъби

увреждане на сърцето, тежко поражение на бъбреците, остра дихателна и сърдечна недостатъчност;

Психически – депресия с чести самоубийства, състояние на обръканост и халюциноза;

Социални – проблеми в семейството; проблеми в училището и работата – чести закъснявания и грешки, уволнение или прекъсване на обучението; проблеми с правните органи и полицията – противообществени прояви, кражби, насилие, скитничество и катастрофи.

КАК ДА ПРЕДПАЗИМ НАШИТЕ ДЕЦА?

Разговаряйте с детето си!

Деца, както и възрастните, имат нужда да разговарят. Ако контактът е нарушен, проблемите и недоразуменията се задълбочават и вие се изолирате от него. Това го

прави по отзивчив към разговори с други хора.

Изслушвайте го!

Доброто изслушване включва: да покажеш, че си внимателен, да се опиташ да разбереш какво ти казва детето, да отделиш време, за да разбереш какви са чувствата и вижданията му, да не настояваш твоите собствени виждания да бъдат непременно чути.

Поставете се на тяхно място!

За младите хора ще бъде полезно да разберат, че оценявате трудностите им и разбирате как се чувстват. Не им налагайте готови отговори – просто им покажете, че сте чувствителни към техните проблеми и се опитвате да гледате на света с техните очи.

Прекарвайте по възможност по-голяма част от свободното си време с децата си!

Отделяйте време, което ще прекарате с децата си и планирайте

нещата, които можете да вършите заедно.

Запознайте се с приятелите им!

Обикновено детето опитва за първи път наркотик с приятелите си. Приятелската среда оказва силно влияние върху постъпките му. Затова е необходимо да познавате децата, с които контактува през свободното си време. Не забранявайте категорично контакта с дете, което не ви харесва, защото ефекта ще бъде обратен. Опитайте се да обясните какво не харесвате в поведението на приятеля му. **ПООЦРЯВАЙТЕ ДЕТЕТО СИ!**

Никога:

- не заплашвайте децата си – никой не реагира положително на заплахите;
- не бъдете назидателни – помнете как се чувствате, когато някой ви назидава;
- не изтъквайте това, че сте по-зрелият – така няма да помогнете;
- не се опитвайте да уплашите детето си със страшни истории.

КАК МОЖЕМ ДА РАЗБЕРЕМ, ЧЕ ДЕТЕТО НИ УПОТРЕБЯВА НАРКОТИЦИ?

Често пъти липсват ясни симптоми за употреба на наркотични вещества, особено ако тя е в начален стадий. Понякога е трудно да се направи разлика между нормалното поведение и поведението, предизвикано от употребата на наркотични вещества.

Случайната употреба на наркотици е много трудна за разпознаване, ако тийнейджърите сами не кажат за нея. Ето защо начинът за предотвратяването

й е откровения разговор.

За да разберем дали децата ни употребяват наркотици, трябва да познаваме тяхното нормално поведение. Много е важно да имаме силна емоционална връзка с тях, за да разпознаем отрано отличителните белези, които може да доведат до проблеми.

Затова, наблюдавайте децата си и обърнете внимание:

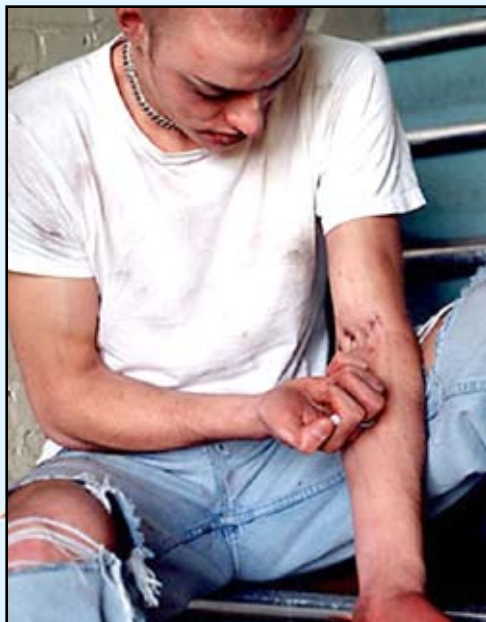
- дали детето Ви бяга от училище;
- загубило ли е интерес към приятелската среда или хобито;
- поява на нова приятелска компания;
- промени в настроението – необичайни избухвания, раздразнителност;
- незаинтересованост от външния вид;
- умора без видима причина;
- болки или обриви около устата или носа;
- липса на апетит;
- разширени или свити зеници;
- увеличение на дневните разходи или заемане на пари;
- кражба на пари или вещи;
- използване на нарко-жаргон.

Най-лесният начин да се докаже употреба на наркотици, са т. нар. уринни тестове.

Те са достъпни за широко потребление, високочувствителни са, откриват следи от наркотика или от неговия метаболит понякога и до седмица след приема.

Изпълнението е лесно: накапват се няколко капки в посочения отвор на теста или се потапя лента до съответното ниво в легенче с урина.

Ако се появят две ивици означава, че в изследвания няма съответния наркотик. При поява на една лента, теста е положителен.

Уринните тестове изглеждат да са най-лесният и най-удачен начин за родителя да докаже наличието на определено съдържание на наркотично вещество в организма на детето.

За да направиш тест на детето си обаче трябва да си сигурен, че искаш да научиш резултата, да чуеш отговора и да си наясно какво да правиш след това. Затова всъщност на уринните тестове е най-добре да се гледа като на крайна мярка. При всички случаи най – напред е за предпочитане да се започне с разговор, да се следят белезите.

Уринният тест лесно може да предизвика загуба на доверието, да фиксира детето върху проблема и вместо да помогне, да създаде сериозна бариера за разрешаването на проблема още в неговия зародиш.

Пристрастяването е много лесно - когато ефектът на наркотика изчезне и не се приеме друга доза, тялото сигнализира чрез чувството за болка – т.нар. абстинентен синдром. Когато тялото започне да изпитва наркотичен глад се появява физическа зависимост. За да се достигне същия ефект, организмът се нуждае от все по-силна доза и постепенно се развива толеранс. Не само тялото, но и умът става зависим от наркотиците и възниква т.нар. психическа зависимост.

КОИ СА ПЪРВИТЕ СЪПКИ, КОИТО МОЖЕТЕ ДА ПРЕДПРИЕТЕ, АКО ДЕТЕТО Е УПОТРЕБИЛО НАРКОТИК?

Наркотиците въздействат различно на всеки.

Ефектите зависят от приетото количество, средата, в която се употребяват, и моментното настроение.

Важно е да знаете какво трябва да направите, когато намерите детето си след употреба на наркотици или прекомерна употреба на алкохол.

Хероинът, успокоителните, алкохолът, аерозолите и лепилата подтискат действието на централната нервна система и могат да доведат до силна сънливост.

Тогава:

- Не изпадайте в паника, успокойте детето – не го плашете или стряскайте;

- Никога не му давайте кафе, за да се разсъни;

- Поставете го в „съвземаща“ поза – легнало настрани, с главата на една страна, за да не се задуши, ако повърне.

Ако намерите детето си в състояние на предозиране /свръхдоза/, изключително важно е да знаете какво да правите:

- Веднага позвънете в „Бърза помощ“ тел. 150 или 68 830 – дежурен лекар спешно приемно отделение на МБАЛ-АД гр. Търговище;

- Дайте най-пълна информация за състоянието на детето и адреса, на който се намирате;

Амфетамините, канабисът, екстази, ЛСД и магическите гъби са стимуланти на централната нервна система и могат понякога да доведат до възбуда, напрежение и паника.

Тогава:

- Не изпадайте в паника. Успокойте детето и му говорете с нормален тон;

-Уверете го, че нищо не го заплашва и че тревожните ефекти ще отшумят;

-Насърчете го да седне в тиха, слабо осветена стая;

-Ако започне да диша учестено, накарайте го да се отпусне и да успокои дишането си.

- Ако разберете какво вещество е взело, кажете на лекарския екип;
- В случай, че намерите наркотици, но не знаете какви са, предоставете ги на екипа на линейката;
- Обърнете Вашето дете на една страна;
- Почистете устата му от храна и повърнати частици;
- Опитайте се да осигурите свободни дихателни пътища, за да не се инспирират частици от храна в белия дроб;
- Затоплете тялото с одеала и дрехи;
- Не давайте кафе или други ободряващи течности, опитайте се да го задържите буден;
- Не го оставяйте само – детето Ви има нужда от Вас по време на страшното изпитание.

Драги родители,

Надяваме се, че информацията, която Ви представихме, ще бъде полезна за Вас. В нашето напрегнато и динамично време, улисани в ежедневната работа за добър живот, често се разминаваме с децата си. А те се нуждаят от нас, от разбирането ни, от мъдростта и опита ни. Много важно е да успеем да бъдем техни родители, да им помогнем да преминат през трудните за тях периоди без да посягаме на свободата им.

КЪДЕ МОЖЕ ДА ПОЛУЧИТЕ КОНСУЛТАЦИЯ ИЛИ СЪВЕТ?

Спешна помощ – тел. 150

Полиция – тел. 166

*Областен съвет по наркотични вещества към
Община Търговище – 0601/68 779*

*РИОКОЗ – Дирекция „Здравен контрол”,
Отдел „Опазване на общественото здраве” –
гр. Търговище – 0601/6 41 37*

Спешно приемно отделение на МБАЛ гр. Търговище – 0601/68 830

**Издава: Община Търговище – Областен съвет по
наркотични вещества**

